

instructie voor de examinator

In deze instructie vindt u richtlijnen en aandachtspunten voor de geheimhouding, de voorbereiding, de afname en de herkansing van het cspe. De paragrafen 1 tot en met 6 bevatten algemene informatie, die ook van toepassing is op de profielvak-cspe's van andere vakken. Vakspecifieke informatie treft u aan in de overige paragrafen. De mededelingen over de cspe's van 2018 (Septembermededeling op www.examenblad.nl) bevatten nadere informatie over dit cspe.

Vanaf 2018 wordt gewerkt met twee versies: versie rood en versie blauw. Dit is nodig om vanaf het schooljaar 2022-2023 te kunnen werken met een opgavenbank. Deze instructie voor de examinator is aangepast aan het werken met twee profielvak-cspe's. In de brochure 'Werken met twee profielvak-cspe's' vindt u hierover meer informatie. In deze instructie wordt op enkele plaatsen verwezen naar deze brochure.

1 Versie rood en versie blauw

- 1 Vanaf 2018 wordt tijdens de afnameperiode bij de profielvak-cspe's gewerkt met twee versies: een versie rood en een versie blauw. De twee versies zijn als volgt van elkaar te onderscheiden:
 - De papieren examendocumenten hebben op de voorbladen een rode of blauwe balk met hierin aangegeven de vaknaam.
 - In de voettekst op iedere bladzijde is in de code door middel van de letter 'r' of 'b' de versiekleur aangegeven.
 - Voor de applicaties is er een afzonderlijke dvd voor de versies rood. Idem voor de versies blauw. Bovendien blijkt de versiekleur uit de bestandsnaam.
 - Voor Facet is in de benaming van de opdrachten (minitoetsen) en de packages de versiekleur eveneens opgenomen.
- 2 Van beide versies worden in separate enveloppen bij zending A twee grijze-vlekken-exemplaren en bijbehorende instructie voor de examinator toegestuurd.
- 3 Zie verder: 3 Voorbereiding cspe.
- 4 Uw examensecretaris is geïnformeerd over welke versie, rood dan wel blauw, bij de eerste afname moet worden ingezet. De versie, die niet ingezet mag worden bij de eerste afname, is de versie, die bij de herkansing ingezet moet worden.
- 5 De versies zijn wat opbouw en structuur betreft gelijkwaardig. Ze bevatten hetzelfde aantal onderdelen en binnen die onderdelen gelijksoortige opdrachten. Inhoudelijk verschillen de opdrachten van beide versies.
- 6 Voor de versies rood en blauw wordt een afzonderlijke N-term vastgesteld.

Zie voor meer informatie de brochure: 'Werken met twee profielvak-cspe's'

2 Geheimhouding cspe

- 1 Veel scholen hebben een protocol voor de afname van het cspe. In dit protocol staat dat de examinatoren tekenen voor de ontvangst van de examendocumenten van het cspe en verklaren alle zorgvuldigheid in acht te zullen nemen om te voorkomen dat de geheimhouding van de examendocumenten wordt geschonden. Op www.vo-raad.nl staat een goed voorbeeld van een protocol.
- 2 Alle examendocumenten (papier en digitaal) zijn geheim. Bewaar ze in een kluis op school. Neem ze niet mee naar huis. Voer de voorbereidingen van het examen uit in een ruimte waar geen leerlingen aanwezig zijn.
- 3 Reik examendocumenten aan het begin van iedere zitting uit aan de kandidaten en neem ze na iedere zitting in. Tenzij anders vermeld in de instructie voor de examiner hebben kandidaten buiten de zittingen om geen inzage in de examendocumenten.
- 4 Houd het correctievoorschrift en de instructie voor de examiner voor de kandidaten geheim.
- 5 Examendocumenten zijn in verband met de geheimhouding vanaf september openbaar. Voor de producten die door de kandidaten in het kader van het cspe gemaakt worden, geldt dat deze begin juli tentoongesteld of meegegeven mogen worden.
- 6 Eventuele foto- of filmopnamen van de afname mogen alleen gemaakt worden door bij de afname betrokken examenfunctionarissen die door de directeur zijn aangewezen. Kandidaten mogen alleen opnamen maken als dit onderdeel uitmaakt van een praktische opdracht. Eventuele gemaakte opnamen mogen in de afnameperiode niet toegankelijk gemaakt worden. Tot en met begin juli is publicatie van cspe-materiaal langs welke weg dan ook niet toegestaan.
- 7 Van de minitoetsen zijn zowel voor de versie rood als voor de versie blauw vier varianten in Facet beschikbaar. Voor de afname van opdrachten (vooral nog de minitoetsen), die via Facet worden afgenomen moet een afnameplanning worden gemaakt. Een afnameplanning is één dag geldig. Alle kandidaten die op dezelfde dag een minitoets maken, kunt u in dezelfde afnameplanning zetten. Voor kandidaten op een andere dag is een nieuwe afnameplanning nodig. Bij een afnameplanning geeft u aan hoeveel varianten gebruikt moeten worden. Als de kandidaten niet bij elkaar op het scherm kunnen kijken, kunt u met één variant volstaan. In de overige gevallen kiest u voor twee varianten. De varianten van de minitoetsen worden door Facet zelf toegewezen. Hierdoor wordt de geheimhouding gewaarborgd.
- 8 Voor de profielvak-cspe's is er een algemene instructiefilm voor de kandidaat. Deze is openbaar en is voor iedereen, dus ook voor de kandidaten, het hele jaar beschikbaar. Deze algemene instructiefilm is benaderbaar via de website van Cito pagina schriftelijke en praktische examens; button instructie profielvak-cspe's en via de Septembermededelingen 'Vakspecifieke mededelingen voor de profielvak-cspe's'. Bij elk profielvak is een link opgenomen in het blok: 'richtlijnen'.

- 9 Op de dvd met digitale bestanden bevindt zich ook de profielvak-specifieke instructiefilm voor de kandidaat. Deze film bevat informatie over de inhoud van het examen. De instructiefilm is zo gemaakt, dat voor elk onderdeel van het cspe een afzonderlijk filmpje beschikbaar is. De instructiefilm voor de kandidaat behandelt u als een examendocument (zie 2.2). De kandidaten mogen de instructiefilm op een passend moment bekijken, maar op zijn vroegst vijf werkdagen voor de aanvang van de afname van het cspe. De kandidaat mag bijvoorbeeld direct voorafgaand aan de start van de afname van een onderdeel het deelfilmpje over dat onderdeel bekijken. Meer inhoudelijke informatie verstrekken is niet toegestaan.
- 10 Naast de film is ook een papieren versie 'instructie voor de kandidaat' beschikbaar. Ook deze staat op de dvd. Mocht u hiervan in plaats van of naast de film gebruik willen maken, dan moet u deze zelf voor de kandidaten vermenigvuldigen. De schriftelijke versie heeft dezelfde status als de filmversie. U gaat hier mee om conform de richtlijnen aangegeven voor de instructiefilm.
- 11 Het is niet geoorloofd om opdrachten van het profielvak-cspe, noch van de versie rood, noch van de versie blauw van dit jaar van tevoren met de kandidaten te oefenen.

3 Voorbereiding cspe

- 1 Om zowel de eerste afname van de profielvak-cspe's als de herkansing te kunnen voorbereiden, ontvangt de school in februari in zending A zowel versie rood als versie blauw. Zending A bevat voor beide versies in tweevoud de opgavenboekjes per onderdeel inclusief alle papieren bijlagen en de instructie voor de examinerator. Het cspe bestaat dus uit een aantal onderdelen. Per onderdeel van het cspe, aangeduid met de letters A, B, C, D, ..., is er een afzonderlijk opgavenboekje. In deze examendocumenten is de informatie die **niet** nodig is voor de voorbereiding van het cspe met grijze vlekken bedekt.
- 2 Zending B van maart bevat van zowel de versie rood als de versie blauw de opgavenboekjes per onderdeel met bijbehorende papieren bijlagen. De aan de school toegewezen versie voor eerste afname is in kandidaat-aantallen geleverd. Van de versie die gebruikt moet worden voor de herkansing wordt een beperkt aantal exemplaren geleverd. Het is van groot belang dat u bij de eerste afname de juiste versie gebruikt. Met inachtneming van de geheimhouding mag u vijf werkdagen voorafgaand aan de start van de afname op uw school, de examendocumenten van zending B gebruiken om voorbereid te zijn op de afname van de u toegewezen versie (rood dan wel blauw) van het cspe. Bijvoorbeeld door zelf voorafgaand aan de afname deze versie van het cspe te maken.
- 3 De examendocumenten van zending B van de versie die bij de herkansing moet worden ingezet, blijven in de kluis tot vijf werkdagen voorafgaand aan de start van de afname van de herkansing (zie 2.2). Ter voorbereiding op de afname van de herkansing mag u vanaf dat moment de examendocumenten van zending B van de bij de herkansing in te zetten versie gebruiken.
- 4 Elk onderdeel bestaat uit meerdere opdrachten. U bepaalt per onderdeel, hoeveel kandidaten gelijktijdig geëxamineerd worden. Paragraaf 7 bevat aanbevelingen hiervoor.
- 5 Laat de opdrachten uitvoeren zoals ze in de examenopdrachten zijn gesteld. Het is niet toegestaan opdrachten aan te passen, te vervangen of over te slaan.

- 6 Zorg ervoor dat de school voldoet aan de eisen met betrekking tot veiligheid, hygiëne en milieu.
- 7 Controleer voor aanvang van het (onderdeel van) het cspe of per kandidaat alle benodigde materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen aanwezig zijn.
- 8 Van elk onderdeel van het cspe is de richttijd aangegeven. In de Septembermededeling staat in 'de richtlijnen examentijd cspe' nadere informatie hierover (zie de Septembermededeling op www.examenblad.nl).
- 9 In een cspe komt tenminste een opdracht voor waarbij het werktempo beoordeeld wordt. Let erop dat u bij de werktempo-opdracht per kandidaat de tijd exact kunt bijhouden.
- 10 Cito heeft een helpdesk ingericht voor technische vragen over computergebruik in het cspe. Informatie over de bereikbaarheid van deze helpdesk kunt u vinden op <http://ictexamenhelpdesk.cito.nl>.
- 11 Technische vragen over de afname van de minitoetsen in Facet kunt u stellen bij de Facet helpdesk van DUO. Informatie over de bereikbaarheid van deze helpdesk kunt u vinden op <https://www.duo.nl/zakelijk/voortgezet-onderwijs/examens-en-diplomas/facet/contact.jsp>.
- 12 Met (vakinhoudelijke) vragen of opmerkingen over het cspe kunt u terecht bij het Examenloket (examenloket@duo.nl - zie de Septembermededeling op www.examenblad.nl).

4 Afname cspe

- 1 Iedere kandidaat werkt individueel aan de opdrachten van het examen. Tenzij anders vermeld in de examendocumenten is overleg en samenwerking met anderen niet toegestaan.
- 2 De onderdelen A, B,C, D, kunnen in willekeurige volgorde worden afgenomen.
- 3 De opdrachten moeten binnen een onderdeel in de aangegeven volgorde gemaakt worden, tenzij in de Instructie voor de Examinator bij het vakspecifiek deel 'mededelingen per onderdeel' voor een opdracht is aangegeven, dat hiervan mag worden afgeweken.
- 4 Per onderdeel van het cspe zijn richttijden aangegeven. De richttijden gaan uit van een werktempo dat de kandidaat aan moet kunnen. Overschrijding van de richttijd en de reden hiervoor kunnen in het protocol vermeld worden (zie: de Septembermededeling op www.examenblad.nl).
- 5 Hulp aan kandidaten door een examiner of anderen tijdens het cspe is niet toegestaan, tenzij anders vermeld in het vakspecifieke deel van deze instructie of in het correctievoorschrift. Deel de kandidaten vooraf mee dat u hen tijdens het examen niet kunt helpen.
- 6 Het is niet toegestaan om bij de beoordeling af te wijken van het correctievoorschrift. De examiner en de tweede examiner stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. In het protocol staat dat de eerste en tweede examiner verklaren dat zij de beoordeling in overeenstemming met het correctievoorschrift hebben verricht
- 7 Stuur de Wolf-scores in van de eerste afname van de kandidaten, dus vóór een eventuele herkansing.

5 Herkansing cspe

- 1 Herkansing kan pas plaatsvinden nadat het gehele cspe is afgelegd en het resultaat ervan is vastgelegd.
- 2 Bij herkansing in hetzelfde examenjaar moet gebruik gemaakt worden van de herkansingsversie. Een kandidaat die bij de eerste afname versie rood heeft afgelegd, herkanst met onderdelen van de versie blauw en vice versa.
- 3 Een herkansing in hetzelfde jaar betekent dat de kandidaat een of meer onderdelen aangeduid met de hoofdletters A, B, C, D, ... van de herkansingsversie aflegt.
- 4 Een onderdeel wordt in z'n geheel herkanst.
- 5 Een kandidaat, die een jaar later herkanst, maakt bij de herkansing een versie van het gehele cspe van dat jaar.
- 6 BB- en KB-kandidaten kunnen het cspe herkansen en daarnaast mogen zij het centraal examen van één algemeen vak herkansen. GL-kandidaten mogen slechts één centraal examen herkansen, dat wil zeggen óf het cspe GL óf het centraal examen van één algemeen vak. Met de herkansing van het cspe GL kan derhalve pas gestart worden als de uitslag het eerste tijdvak van het vierde leerjaar is vastgesteld.
- 7 Als een minitoets deel uitmaakt van een onderdeel dat wordt herkanst, dan moet voor de kandidaat/kandidaten een nieuwe afnameplanning worden gemaakt. Hiervoor moet de minitoets van de herkansingsversie worden ingezet.
- 8 Alle scores van de opdrachten in de onderdelen die in de herkansing worden uitgevoerd, komen in de plaats van de scores die de kandidaat tijdens de eerste afname heeft behaald. Wat niet mag, is dat per opdracht de hoogste score wordt genomen. Van de onderdelen die niet worden herkanst, blijft de score staan. Voor de wijze waarop u de scores administratief kunt verwerken om het eindcijfer herkansing profielvak-cspe te kunnen vaststellen wordt verwezen naar de brochure 'Werken met twee profielvak-cspe's'.
- 9 Het kan voorkomen dat een kandidaat na een weinig succesvolle herkansing achteraf meedeelt dat hij liever andere onderdelen had willen herkansen. Het verdient daarom aanbeveling dat de school voorafgaand aan de herkansing de keuze van de te herkansen onderdelen in overleg met de kandidaat en diens ouders/wettelijke vertegenwoordigers vastlegt in een overeenkomst.

Voor aanvullende informatie zie de Septembermededeling op Examenblad.nl.

6 ICT-gebruik en dvd met bestanden

- 1 De digitale bestanden van beide versies die nodig zijn voor het cspe, worden in maart op dvd aan de secretaris van het eindexamen van uw school gezonden. Een handleiding voor het ICT-gebruik bij het cspe wordt tegelijkertijd met de digitale bestanden aan uw examensecretaris gestuurd. In de handleiding staan onderstaande aandachtspunten voor ICT-gebruik.
- 2 Overleg vooraf met de ICT-coördinator / systeembeheerder van uw school over de afname van de cspe-onderdelen waarbij de computer wordt gebruikt.
- 3 Houd per groep één reservecomputer beschikbaar, en bij grotere groepen, één reservecomputer per tien kandidaten. In de examenzaal dienen één of meer printers aanwezig te zijn.
- 4 Het is in het belang van de kandidaat dat de systeembeheerder de back-up-functionaliteiten zo instelt dat bij uitval van de computer zo weinig mogelijk examenwerk verloren gaat. Daarnaast wordt aanbevolen dat de examinerator / surveillant tijdens de afname op de hoogte is van de locatie van de back-up-bestanden.
- 5 De digitale bestanden voor de praktische opdrachten dienen voor de kandidaten beschikbaar gemaakt te worden op dvd's, USB-sticks of op een veilige plaats op de centrale server. De kandidaten moeten een duidelijke instructie krijgen waar de bestanden te vinden zijn en waar de eigen bestanden opgeslagen moeten worden. Bij gebruik van een USB-stick wordt de naam van de kandidaat en het kandidaatnummer op de stick aangegeven.
- 6 De opdracht is veelal zo geformuleerd dat de kandidaat het door hem bewerkte bestand opslaat onder een andere, eigen bestandsnaam. Dit maakt het mogelijk dat de kandidaat terugkeert naar het originele bestand, als er iets verkeerd mocht gaan.
- 7 Wanneer er meer zittingen zijn waarbij de computer gebruikt wordt, gebruikt de kandidaat bij elke zitting dezelfde USB-stick of dezelfde plaats van de centrale server. Aan het eind van elke zitting wordt de gebruikte USB-stick ingenomen. Laat de school de bestanden in een netwerkomgeving opslaan, dan zorgt men ervoor dat de toegang tot die bestanden buiten de examentijd geblokkeerd is.
- 8 In een volgende zitting mag de kandidaat geen veranderingen aanbrengen in examenbestanden die in een eerdere zitting zijn gemaakt. Na elke opdracht of examenonderdeel maakt de kandidaat tijdens het examen een afdruk op papier die wordt ingeleverd, tenzij anders wordt aangegeven. Deze afdruk is een-'beveiliging' tegen het later aanpassen van bestanden. Na afsluiting van het examenonderdeel worden afdrukken op papier niet meer in ontvangst genomen.
- 9 Voor de digitale minitoetsen moet Facet vooraf in overleg met de ICT-coördinator / systeembeheerder zijn geïnstalleerd en gecontroleerd.

7 Overzicht opdrachten

ONDERDEEL A		richttijd: 115 minuten	akg*
A1	minitoets	4 varianten	
A2	mondelijke vragen	drie vragen	1
A3-A4	praktijkopdrachten	– voertuiggegevens: door de examinerator – uitwerkbijlage A	4
A5-A8	praktijkopdrachten	– uitwerkbijlage A – ICT-gebruik: een database met onderdeelnummers, een elektronisch naslagwerk voor voertuigtechnische gegevens	4
A9	praktijkopdracht	uitwerkbijlage A	4
A10	praktijkopdracht	ICT-gebruik: videobestand (zelfstandig afspelend bestand)	1
ONDERDEEL B		richttijd: 85 minuten	
B1	mondelijke vragen	drie vragen	1
B2-B3	praktijkopdrachten	– voertuiggegevens: door de examinerator – uitwerkbijlage B1	4
B4-B5	praktijkopdrachten	– uitwerkbijlage B1 – ICT-gebruik: een database met onderdeelnummers, een elektronisch naslagwerk voor voertuigtechnische gegevens	4
B6-B7	praktijkopdrachten		4
B8	praktijkopdracht	uitwerkbijlage B2	4
ONDERDEEL C		richttijd: 115 minuten	
C1	minitoets	4 varianten	
C2	mondelijke vragen	drie vragen	1
C3-C4	praktijkopdrachten	– voertuiggegevens: door de examinerator – uitwerkbijlage C – ICT-gebruik: elektronisch naslagwerk voor voertuigtechnische gegevens	4
C5-C9	praktijkopdrachten	uitwerkbijlage C	4
ONDERDEEL D		richttijd: 85 minuten	
D1	mondelijke vragen	drie vragen	1
D2-D3	praktijkopdrachten		2
D4	praktijkopdracht	ICT-gebruik: digitale routeplanner, webbrowser (toegang tot internet)	2
D5	praktijkopdracht		2
D6	praktijkopdracht	ICT-gebruik: Excel met bestand	1
D7	praktijkopdracht		

- * akg = aantal kandidaten gelijktijdig. Dit is een toetstechnisch advies over het aantal kandidaten dat bij deze praktijkopdracht gelijktijdig beoordeeld kan worden.

NB In het correctievoorschrift vindt u de vragen die u mondeling aan de kandidaat stelt en het antwoordmodel.

8 Vakspecifieke aanbevelingen met betrekking tot de organisatie

Algemene aanbevelingen

Indeling examen

De kandidaat krijgt per onderdeel een opgavenboekje en soms een of meer uitwerkbijlagen.

Op het voorblad van de opgavenboekjes staan de tijdsduur, het aantal opdrachten en het aantal te behalen punten voor dat onderdeel.

Vorbereiding

Het verdient aanbeveling om alle opdrachten in het examen vooraf zelf te maken.

U krijgt dan zicht op de benodigde organisatie en materialen, de tijdsduur en mogelijke knelpunten bij de uitvoering van de opdrachten door de kandidaat.

ICT

Bij dit examen horen de volgende bestanden:

algemene_instructie.mp4	algemene instructie voor de kandidaat
vb_instructiefilm_MT_kb.mp4	instructie voor de kandidaat
vb_instructie_kandidaat_kb.pdf	instructie voor de kandidaat

bestanden voor de kandidaat	opdracht
vb_filmfragment_MT_kb.mp4	A10
vb_transportmiddelen_kb.xlsx en map transportmiddelen	D6

bestanden voor examinerator	onderdeel
vb_etiketten_kb.pdf	D
vb_pakbonnen_kb.pdf	D

Macrobeveiliging

Veel Word- en Excel-bestanden voor de praktische opdrachten bevatten macro's.

In zowel Word als Excel moeten daarom alle macro's worden ingeschakeld.

In de Handleiding Applicaties die op de dvd met digitale bestanden te vinden is, staat beschreven hoe u dit kunt (laten) doen.

Bestanden voor de examinerator

– Etiketten

U drukt de etiketten van het bestand vb_etiketten_kb.pdf enkelzijdig af (bijvoorbeeld op Avery J8165, 4 x 2):

- Koelvloeistof: 2 keer (totaal 12 etiketten)
- Motorolie: 2 keer (totaal 16 etiketten)
- Oliefilters en Luchtfilters: 1 keer (totaal resp. 4 en 2 etiketten)
- Set grote beurt GB-45671: 2 keer (totaal 14 etiketten)
- Set grote beurt GB-45672: 2 keer (totaal 16 etiketten)

U kunt deze etiketten (en dozen) ook voor het BB-examen gebruiken.

(Hierboven zijn nog geen etiketten meegerekend voor 3 dozen Oliefilters voor BB.)

– Pakbonnen

U drukt de pakbonnen van het bestand vb_pakbonnen_kb.pdf twee keer enkelzijdig af.

U kunt de pakbonnen voor meerdere kandidaten gebruiken (en bijvoorbeeld in doorzichtige hoezen bewaren).

Bestanden voor de kandidaat

De Excel-applicatie met bijbehorende map afbeeldingen voor opdracht D6:

Op de dvd staan het bestand vb_transportmiddelen_kb.xlsm en de map transportmiddelen. De afbeeldingen in de map worden vanuit de Excel-applicatie aangeroepen.

U kopieert het bestand vb_transportmiddelen_kb.xlsm samen met de map transportmiddelen naar een map op de harde schijf of op het netwerk.

Bij de opdracht moet de kandidaat het bestand opslaan onder zijn of haar eigen naam: vb_transportmiddelen_kb_[jouw naam].xlsm. Vanuit de Excel-applicatie wordt de map transportmiddelen aangeroepen. Daarom is het noodzakelijk dat de kandidaat het Excel-bestand opslaat in een map waarin ook de map transportmiddelen is opgeslagen.

Aanbevelingen per onderdeel

Bij de onderdelen A, B en C geeft u de kandidaat de voertuig-/motorgegevens van de auto waar hij/zij aan werkt. De kandidaat noteert deze gegevens zelf op de werkorder.

Onderdeel A motorconditie testen

De kandidaat voert dit onderdeel uit bij een voertuig op de hefbrug en aan een losse cilinderkop.

- De oliedrukschakelaar van de motor is makkelijk te vervangen.
- De nokkenas van de losse cilinderkop heeft een directe klepbediening en is gemakkelijk uit en in te bouwen.
- De lagerkappen zijn niet (permanent) gemerkt. (De kandidaat moet de lagerkappen zelf merken en na afloop weer verwijderen.)

Benodigde materialen en gereedschappen:
zie paragraaf 9

Aan te brengen storingen:

- De motor lekt olie bij de oliedrukschakelaar.
- In het oliefilter zit een flinke deuk.

Opdracht 4

U geeft de kandidaat na afloop deze reparatieopdrachten:

- Vervang het oliefilter.
- Vervang de oliedrukschakelaar.

Opdracht 6

De oliedruk wordt gemeten bij de temperatuur die de motor op dat moment heeft.

Opdracht 9

- U wijst de kandidaat de twee te meten nokken aan. Daarbij geeft u het maatverschil tussen diameter en nokhoogte. De maten kiest u zó dat één nok moet worden afgekeurd.
- Ook geeft u het aanhaalmoment van de nokkenas-lagerkappen.

Onderdeel B wielophanging en carrosserie

De kandidaat voert dit onderdeel uit bij een complete auto op de hefbrug:

- De McPherson-veerpot aan de voorzijde is eenvoudig te vervangen.
- De auto is een hatchback met een achterklep (of een sedan met kofferdeksel).
Opmerking: In het vervolg wordt gesproken over een achterklep.
Als het bij het voertuig om een kofferdeksel gaat, legt u dit uit aan de kandidaat.
- Het achterkleprubber (of kofferdekselrubber) is makkelijk te vervangen (zonder eerst onderdelen te verwijderen).
- Ook is het achterklepslot of de -slotvanger makkelijk af te stellen (zonder onderdelen zoals achterklepgasveren en kunststofdelen te verwijderen).

Benodigde materialen en gereedschappen:
zie paragraaf 9

Aan te brengen storingen:

- Aan één kant van de voorwielophanging is een schroefveer beschadigd of gebroken. (Of u simuleert een gebroken schroefveer.)
- Aan de andere kant van de voorwielophanging simuleert u een lekke schokdemper.
- De achterklepslotvanger is zó afgesteld dat de achterklep slecht sluit: het slot valt niet in de vanger.

Opdracht 2

- 2A werkorder:

Na afloop corrigeert u de genoteerde onderdelen bij 2A op de werkorder, zodat de kandidaat bij opdracht 2B de juiste controlepunten kan noteren (bij draagarm, fuseekogel, schokdemper, schroefveer en stabilisatorstang).

- 2B werkorder:

Na afloop corrigeert u de genoteerde controlepunten bij 2B op de werkorder, zodat de kandidaat bij opdracht 3 de juiste controlepunten (aan één kant) kan controleren.

Opdracht 3

- U vertelt de kandidaat aan welke kant hij/zij de voorwielophanging moet controleren.
- Na afloop van de inspectie geeft u de kandidaat de opdracht:
Vervang de complete veerpoot.

Opdracht 8

Met de vragen op de uitwerkbijlage gaat de kandidaat na of hij/zij opdracht 5 juist heeft uitgevoerd. Bij de uitvoering van opdracht 5 let u daarom speciaal op de evaluatiepunten:

- Heeft de kandidaat de wielstanden van het voertuig gecontroleerd na het vervangen van de veerpoot?
- Bij het monteren van het wiel: zijn de moeren/bouten eerst handvast gezet en daarna kruislings met het juiste aanhaalmoment?
- Is gecontroleerd of het voertuig juist op de hefbrug stond (op de juiste ondersteuningspunten)?

Onderdeel C verlichtings- en comfortsystemen

De kandidaat voert dit onderdeel uit bij een compleet voertuig:

- De koplampunit is eenvoudig te verwijderen. (De bumper is zo nodig al verwijderd.)
- Het voertuig heeft een elektrische koplamphoogteverstelling.
- Het ruitensproeierpompje is gemakkelijk bereikbaar en te vervangen.

Benodigde materialen en gereedschappen:

zie paragraaf 9

Aan te brengen storingen:

- De koplampunit die vervangen wordt, heeft een defect dimlicht.
- Een achterlicht is defect.
- De koplamphoogte-verstelling binnen staat niet op 0.
- U simuleert een defect ruitensproeierpompje.

Vorbereiding:

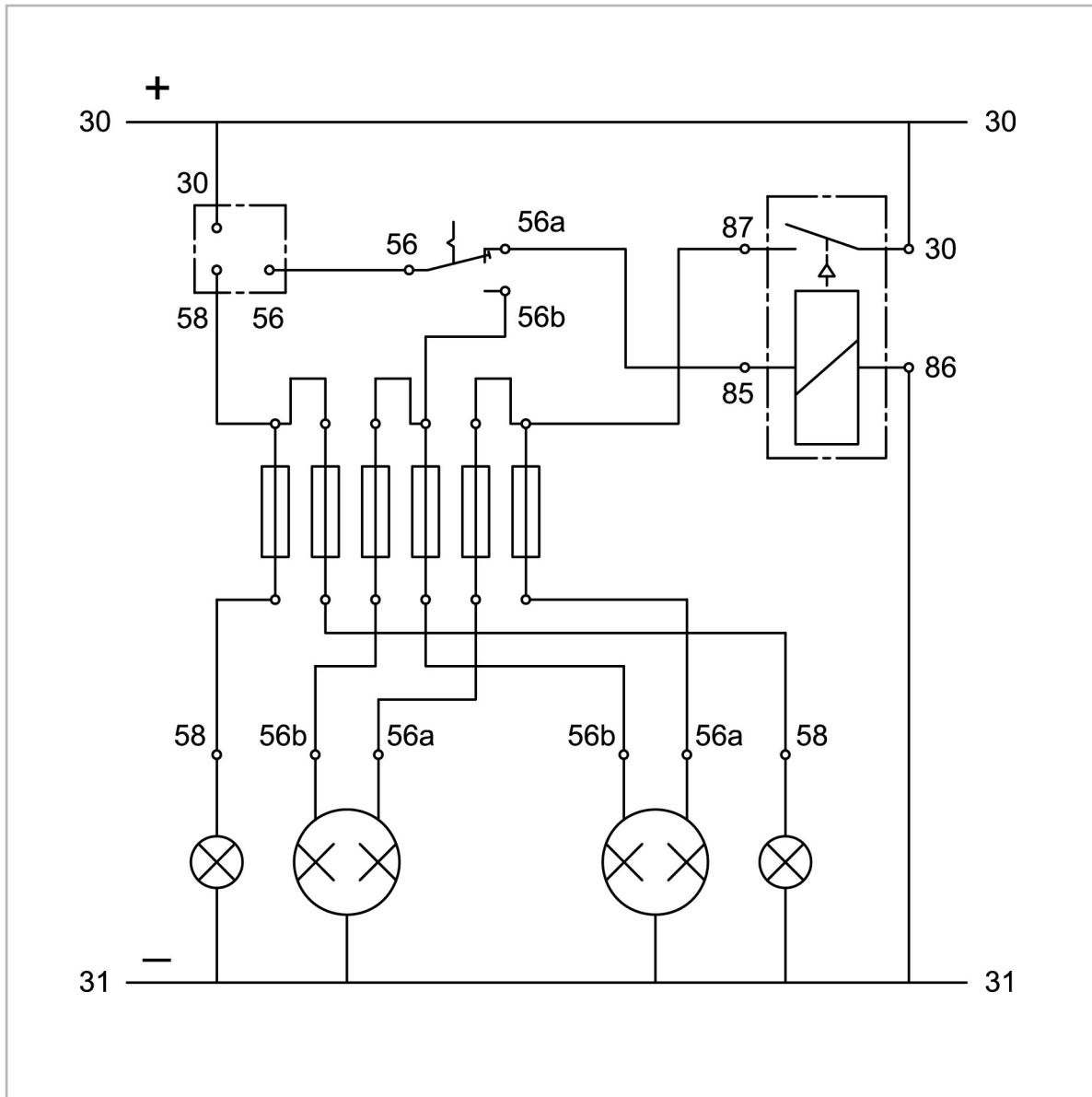
- Op het practicumbord/-tafel sluit u een verlichtingssysteem met relaischakeling aan, volgens het schema op de volgende bladzijde (voor opdracht C7).

Opdracht 5 en 6

Na de beoordeling corrigeert u zo nodig de reparatievoorstellen van de kandidaat (bij 3B en 4B), zodat de kandidaat de juiste reparaties kan uitvoeren.

opdracht C7

Schema verlichtingsinstallatie

Onderdeel D transport

De kandidaat voert dit onderdeel uit (zie hieronder):

- in een expeditieruimte met voldoende m² om goederen te lossen en verzendklaar te maken. Hier is een vak gemarkeerd met een opschrift Retourgoederen.
- in een magazijnruimte met palletstelling F, met 9 genummerde locaties/ palletplaatsen
- in een laadruimte (ter grootte) van een bestelbus/laadbak (afmetingen min. 2,80 bij 1,50 m) met een laadklep
- bij een voertuig

Voorbeeld inrichting transportruimte (indeling en afmetingen kunnen variëren)

<p style="text-align: center;">Magazijn (documentenkast)</p> <ul style="list-style-type: none"> – behandelingsstickers – sealmateriaal – span- en stuw materiaal 			
<p style="text-align: center;">palletstelling F zie hieronder</p>	<p style="text-align: center;">Expeditieruimte vak Retourgoederen</p>	<p style="text-align: center;">Laadruimte (van een bestelbus) (min. 280 x 150 cm)</p>	
<p style="text-align: center;">Verzamelhal interne transportmiddelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> – europallet met palletdoos (Luchtfilters) – 8 dozen Set grote beurt (artikelnr. GB-45672) – 6 jerrycans 10 liter Koelvloeistof – 6 jerrycans 5 liter Motorolie 		

Voorbeeld inrichting palletstelling F (vooraanzicht)

pallet met goederen naar keuze F010301	pallet met goederen naar keuze F010302	lege palletplaats F010303
pallet met goederen naar keuze F010201	pallet naar keuze + twee dozen artikelnr. GB-45671 F010202	lege palletplaats F010203
pallet met goederen naar keuze F010101	lege palletplaats F010102	lege palletplaats (voor doos art. FI-78341) F010103

Benodigde materialen en gereedschappen:
zie paragraaf 9

Vorbereiding:
dozen:

- De 5 dozen van 40 x 30 x 20 cm vult u met 2 kg gewicht. U bevestigt steeds twee etiketten Oliefilters (aan een korte en lange zijde).
- De 15 dozen van 60 x 40 x 40 cm vult u met bierkatten, totaal ± 5 kg gewicht. Op 7 dozen bevestigt u steeds twee etiketten Set grote beurt (GB-45671). Op de andere 8 dozen twee etiketten Set grote beurt (GB-45672).

palletdoos (120 x 80 x 90 cm) en europallet:

- U vult de palletdoos met bierkatten (tegen het indeuken), totaal ± 50 kg gewicht. U bevestigt twee etiketten Luchtfilters op de doos. U zet de palletdoos met pp-band vast op de pallet.

jerrycans:

- Op de 6 jerrycans van 10 liter bevestigt u steeds twee etiketten Koelvloeistof (aan de voor- en achterkant).
- Op de 6 jerrycans van 5 liter bevestigt u twee etiketten Motorolie.

rolcontainers:

- Op een rolcontainer zet u de 5 dozen van 40 x 30 x 20 cm (Oliefilters, artikelnr. FI-78341).

Let op: dit is één doos meer dan op de pakbon bij opdracht D2 staat. (Dit is een afwijking die de kandidaat moet constateren.)

- Op de andere rolcontainer zet u 5 dozen van 60 x 40 x 40 cm (Set grote beurt, artikelnr. GB-45671).

Let op:

- Dit is één doos minder dan op de pakbon staat.
- U zorgt dat één van de dozen een beschadiging heeft. (Dit zijn afwijkingen die de kandidaat moet constateren.)

In de laadruimte zet u:

- de twee rolcontainers met dozen (volgens pakbon bij opdracht D2).

In stelling F op locatie F010202 zet u:

- de 2 overige dozen Set grote beurt (artikelnr. GB-45671)

In de expeditieruimte zet u:

- de europallet met de palletdoos (Luchtfilters)
- de 8 dozen Set grote beurt (artikelnr. GB-45672)
- de 6 jerrycans van 10 liter Koelvloeistof
- de 6 jerrycans van 5 liter Motorolie

Vorbereiding opdracht 2 (zie ook hierboven):

- Er is één doos Oliefilters te veel geleverd (artikelnr. FI-78341).
- Er is één doos Set grote beurt te weinig geleverd (artikelnr. GB-45671).
- Een doos Set grote beurt is zichtbaar beschadigd (artikelnr. GB-45671).

Aan te brengen storing:

- Voor de banden- en velgcontrole zorgt u voor een band met te weinig profieldiepte bij een voertuig.

Opdracht 2

- Na het lossen zet de kandidaat de goederen gesorteerd neer bij de overige goederen in de expeditieruimte.

- Na de beoordeling van de onregelmatigheden geeft u de kandidaat deze opdrachten: (Hij/zij noteert die zelf bij de opgave.)
 - 1 de doos teveel geleverd (FI-78341): op locatie F010103 in stelling F zetten.
 - 2 doos te weinig geleverd (GB-45671): Haal twee dozen Set grote beurt (GB 45671) uit stelling F (locatie F010202) in het magazijn. Zet die bij dezelfde artikelnummers in de expeditieruimte.
 - 3 de beschadigde doos (GB-45671): bij de Retourgoederen zetten.

Opdracht 3

Bij het sorteren van de goederen en verzendeenheden maken, beoordeelt u ook het werktempo van de kandidaat.

- U zet de lege rolcontainers, blokpallets en europallets (één met opzetrand) klaar voor de kandidaat.

Startsituatie werktempo-opdracht:

- De kandidaat waarschuwt u voordat hij/zij begint.
- U controleert of alles klaarligt zodat de kandidaat kan beginnen.
- U noteert de begin- en eindtijd van de werkzaamheden in het beoordelingschema.

Tijdens de opdracht:

- U waarschuwt de kandidaat wanneer de tijdsduur van 10 (en 12) minuten bijna om is.
- Kandidaten die meer dan 12 minuten nodig hebben, laat u de opdracht afmaken.

Opdracht 4

- De kandidaat gebruikt bij deze opdracht een digitale routeplanner, bijvoorbeeld de TLN-routeplanner. U laat de kandidaat de routeplanner **onder toezicht** gebruiken.
- Bij de instellingen van de routeplanner zorgt u dat de lostijd op 0 (nul) staat.

Opdracht 7

U geeft de kandidaat de voorgeschreven bandenspanningen en profieldieptes bij het voertuig.

9 Materialen, gereedschappen en hulpmiddelen

Algemeen

Voor eventuele ICT-benodigdheden zie paragraaf 8.

Overzicht per onderdeel

Onderdeel A

in het magazijn:

- spatschermhoezen
- 3 verschillende oliedrukschakelaars waarvan één de juiste is
- een oliefilter en de juiste motorolie

speciale gereedschappen:

- een schroefmaat (met het juiste bereik)
- een oliedrukmeter

voor het practicum:

- een cilinderkop met een gemonteerde nokkenas

voor de mondelinge vragen:

- vraag A2-1,2,3: een model vierslagmotor
- vraag A2-4,5,6: een complete zuiger met minimaal 3 zuigerveren
- vraag A2-7,8,9: een voertuig met werkende motor (of op bok)

Onderdeel B

in het magazijn:

- spatschermhoezen
- een complete veerpoot

voor de mondelinge vragen:

- vraag B1-1,2,3: een compleet voertuig
- vraag B1-4: een airbooster (of een gelijkwaardig hulpmiddel)
- vraag B1-5: een velgbreedte-meter
- vraag B1-6: een ventieltrekker
- vraag B1-7,8,9: een complete auto met 4 portieren

Onderdeel C

in het magazijn:

- een koplampunit met stelmotor zonder lampen
- diverse lampen
- een ruitensproeierpompje

voor het practicum:

- een practicumbord/-tafel met aangesloten verlichtingssysteem en relaïsschakeling (volgens het schema bij onderdeel C)

voor de mondelinge vragen:

- vraag C2-1,2,3: een practicumbord met 3 lampjes en enkele losse draden
- vraag C2-4,5,6: 3 verschillende accu's en een digitale accutester
- vraag C2-7,8,9: bijlagen met elektrisch schema (zie correctievoorschrift)

Onderdeel D

pallets en rolcontainers:

- 2 rolcontainers van 80 x 60 x 170 cm (l x b x h)
- 1 europallet (alternatief: een kunststof pallet met dezelfde maten)
- 1 europallet met opzetrand
- 1 dagpallet
- 1 blokpallet
- (voor mondelinge vragen: europallets, een gesealde pallet met goederen, rolcontainer, steekwagen; zie hieronder)

dozen en jerrycans:

- 1 palletdoos van 120 x 80 x 90 cm (l x b x h)
- 5 dozen van 40 x 30 x 20 cm (l x b x h) elk gevuld met 2 kg ('oliefilters')
- 15 dozen van 60 x 40 x 40 cm (l x b x h) elk gevuld met 5 kg ('sets grote beurt')
- vulmateriaal van de verschillende dozen (voor stevigheid en gewicht): bijv. bierkragen, totaal 1 x 50 kg, 15 x 5 kg en 5 x 2 kg aan gewicht
- 6 jerrycans van 10 liter 'koelvloeistof' (met water gevuld)
- 6 jerrycans van 5 liter 'motorolie' (met water gevuld)

etiketten, pakbonnen en behandelingsstickers:

- van de dvd de bestanden voor de examinerator: etiketten en pakbonnen (zie hierna een voorbeeld van de etiketten)
- etiketten: bijvoorbeeld Avery J8165, 4 x 2: 2 etiketten per doos,
- rol met behandelingsstickers: Beschermen tegen vocht (of rol met gecombineerde stickers: Beschermen tegen vocht, Deze zijde boven en Breekbaar)

overig:

- pakbon-enveloppen (of insteekhoezen)
- werkhandschoenen, een rolmaat (min. 5 m)
- verplaatsbare kit met polypropyleen (pp-)omsnoeringsband en beschermhoekjes
- sealmateriaal: zwarte en transparante sealfolie, sealhouder, zegeltang en sluitzegels, nietapparaat met nietjes
- 2 spanbanden, spanapparaat (tiferatel), sjobandhouder
- een handpallettruck (pompwagen), stapelaar en steekwagen
- digitale routeplanner, bijvoorbeeld TLN of Routenet.

voor de mondelinge vragen:

- vraag D1-1: een pallet met dozen die geseald is zonder overlap
 - vraag D1-2: een pallet met dozen die met één pp-band is vastgezet
 - vraag D1-3: een stapel pallets (of: pallet met dozen) vastgezet met een spanband, maar niet op slot
 - vraag D1-4,5,6: een (lege) laadruimte, een steekwagen, een pallet met goederen, een rolcontainer en spanband(en)
 - vraag D1-7,8: een pallet met ± 15 rechthoekige, slordig gestapelde dozen
 - vraag D1-9: een pallet met rechthoekige dozen in verbandstapeling
- U kunt de pallets voor de mondelinge vragen eventueel in de lege palletplaatsen in stelling F bewaren.

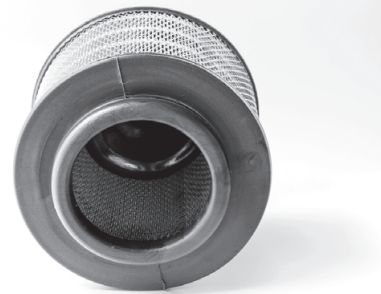
Voorbeelden van etiketten onderdeel D (BB en KB)

Oliefilters

Artikelnummer: **FI-78341**

Luchtfilters

Artikelnummer: **LU-M-96784**

Koelvloeistof

10 liter
kant-en-klaar
Beschermt tot -26 °C
Artikelnummer: **KO-643521**

Motorolie

5W-40 5 liter
voor diesel- en benzinemotoren
API SN/CF - ACEA A3/B4
Artikelnummer: **MO-765342**

Set grote beurt

Artikelnummer: **GB-45671**

Set grote beurt

Artikelnummer: **GB-45672**